

νεκα λοιπόν τῆς εὐτελείας τῶν σιτίων, ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας ἐκείνης ὑπερμέτρως ἐπολλαπλασιάζετο, καὶ ὁ ἐργάτης μόλις ἐπορίζετο διὰ τῆς φιλοπονίας του, τὰ πρὸς ζωὴν ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης διαρρήδην ἐπιβεβαίει πάντα ταῦτα λέγων: « Τρέφουσι δὲ τὰ παιδιά μετὰ τινος εὐχρείας ἀδαπάνου καὶ παντελῶς ἀπίστου· ἀνυποδέτουν δὲ τῶν πλείστων καὶ γυνῶν τρεφομένων, διὰ τὴν εὐκрасίαν τῶν τόπων, τὴν πᾶσαν δαπάνην οἱ γονεῖς, ἄχρῃς ἂν εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ τὸ τέκνον, οὐ πλείω ποιοῦσι δραχμῶν εἶκοσι· δι' αὐτῆς αἰτίας μάλιστα τὴν Αἴγυπτον συμβαίνει πολυανθρωπία διαφέρειν, καὶ διὰ τούτων πλείστας ἔχειν μεγάλων ἔργων κατασκευάς ». Τῷ ὄντι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ ἱστορικοῦ, διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς μόνης πυραμίδος « τριάκοντα καὶ ἑξ μυριάδες ἀνδρῶν, ταῖς τῶν ἔργων λειτουργίαις προσήδρευσαν· τὸ δὲ πᾶν κατασκευάσμα τέλος ἔσχε μόλις ἐτῶν εἴκοσι διεληθόντων. » « Ὡστε ἂν οἱ χειρῶνακτες οὗτοι ἦσαν ἐλεύθεροι, ἤθελον δαπανηθῇ εἰς μόνην τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν, ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς δραχμῆς τὸ ἡμεροκάματον καὶ ἐργασίας 300 ἡμερῶν τοῦ ἔτους, περίπου 2,160 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου μεταδῶμεν εἰς τὸν νέον κόσμον καὶ ἐξετάσωμεν τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἀνεκαλύσθη, τὰ αὐτὰ θέλομεν ἐξαγάγει πορίσματα, καθότι τόσο ἐν τῷ Μεξικῷ, ὅσον καὶ ἐν Περουβίᾳ, ὁ λαὸς ἐτρέφετο κυρίως μὲ βανανόκαρπον,

ὅστις παρέχει κατὰ τὸν Χουμβόλδον, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος, τροφὴν πλειστάκις ἀφθονωτέραν τοῦ σίτου καὶ τῶν γεωμήλων. Ὡς ἐκ τοῦ εὐαποκτήτου λοιπόν καὶ εὐώνου τῆς τροφῆς καὶ τῆς ὀλιγαρκείας τῶν κατοίκων τῶν χωρῶν ἐκείνων, ὁ πληθυσμὸς ταχέως ἐπολλαπλασιάζετο, ἡ ἐργασία ὀλίγον ἐτιμᾶτο καὶ αἱ κοινωνικαὶ ἀνισότητες διηωνίζοντο. Κατὰ τὸν Πρεσκόττ, ἐν μὲν τῇ Περουβίᾳ, πρὸ τῆς κατακτήσεως, τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, οἱ εὐγενεῖς, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ τὸ πολυάριθμον σῶμα τῶν ἱερέων ἦσαν τότε ἀπηλλαγμένοι παντὸς φόρου, ἅπασαι δὲ αἱ δημόσιαι δαπάναι ἐπεβάρυνον τὸν λαόν. Ἐν δὲ τῇ Μεξικῷ ὁ λαὸς οὔτε ἰδιοκτησίαν ἔχων, οὔτ' ἐμπορίαν τινὰ μετερχόμενος, ὑπεβάλλετο μολαταῦτα εἰς διαφόρους ἀγχαρείας· αὐτὸς ἐκαλλιεργεῖ τὰς γαίας τοῦ Στέμματος· αὐτὸς ἐξετέλει τὰ δημόσια ἔργα, κ.τ.λ. Τοιούτῳ τρόπῳ πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀνακτόρων εἰς μὲν τὴν Περουβίαν 20,000 ἄνδρες εἰργάζοντο ἔτη 50. Εἰς δὲ τὸ Μεξικόν, διὰ τῆς ἐργασίας 200 χιλιάδων ἀνδρῶν κατεσκευάσθησαν ταῦτα. Ἡ δουλικὴ κατάστασις τῶν λαῶν ἐκείνων καὶ ἡ οἰκτρὰ αὐτῶν πενία, ἥτις κατέστη χρονία ἕνεκα τῶν προεκτεθέντων λόγων, ἐξηγοῦσιν ἀρκούντως διατὶ αἱ χώραι ἐκεῖναι εὐκόλως κατεκτήθησαν, καὶ πῶς ἡ ἐκ τῆς κατακτήσεως παραχθεῖσα κατάστασις διηωνίσθη, καθότι τὸ δημοτικὸν στοιχεῖον οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ἀνορθωθῇ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΟΥΤΣΟΣ.

ΠΑΤΙΝΑΔΑ ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΗ

Τώρα π' ὁ ἥλιος ἔγυρε καὶ βγαίνει τὸ φεγγάρι,

Ποῦ ἐν' ἀγόρι ξαγρυπνᾷ γιὰ τὸ χατίρι σου,

Ποῦ ἔχει τὸ σκοτάδι ἢ γῆ, κι' ὁ οὐρανὸς τὴ χάρι,

Ἐβγα φεγγαροπρόσωπῃ 'ς τὸ παραθύρι σου.

Ἐβγα καὶ γλυκοπότισε λουλούδια μαραμένα,

Κι' ἂν ἔχῃς στάλα πονεσιᾶς μέσ' 'ς τὴν καρδούλα σου,

Λυπήσου με, καὶ δόσε τὴν σὲ χεῖλῃ διψασμένα,

Ν' ἀναστῇ σὰν λούλουδο μὲ τὴν δροσούλα σου.

Ἡ θάλασσα τὴ γῆ φιλᾷ, καὶ τὰ κλωνιά τ' ἀγέρι,

Κι' ἐγὼ μονάχος δὲν φιλῶ τὰ δυὸ χειλάκια σου.

Μὲ χίλι' ἀστέρι' ὁ οὐρανός, κ' ἐγὼ χωρὶς ἀστέρι,

Σκοτάδ' ἢ γῆ—κ' ἐγὼ χωρὶς τὰ δυὸ ματάκια σου.

Κατέβα καὶ περπάτησε, Νεραΐδα μέσ' 'ς τὰ σκότῃ,

Καὶ μίλησέ μου, νὰ θαρρῶ πῶς ἀναστήθηκα !

Πές μου τὰ λόγια τὰ γλυκὰ ποῦ πρωτολέ' ἢ νιότη,

Κι' ἄς ἀποθάνω ἀκούοντας πῶς ἀγαπήθηκα !

ΑΓΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ.

